

Aj zatvorená Tekovská knižnica dokáže komunikovať s čitateľmi

Pred viac než rokom, 1. marca 2020, bola do funkcie riaditeľky Tekovskej knižnice v Leviciach menovaná jej dlhorocná pracovníčka PhDr. Vlasta Kollárová, ktorá pracovala v tejto kultúrnej inštitúcii počas svojho pôsobenia na rôznych pracovných pozíciah. Redakcia Slovenskej brány ju požiadala, aby sa s nášimi čitateľmi podelila o skúsenosti z ročného pôsobenia na tomto poste a súčasne najzložitejšieho obdobia, keď sa v rámci opatrení pred šírením Covid-19 zatvorili všetky knižnice.

V Tekovskej knižnici v Leviciach pracujem v podstate celý svoj pracovný život. Pod vedením starších, skúsených kolegov, som postupne prichádzala na chut knihovníckemu povolaniu, ktorému som zostala verná až dodnes. Môžem povedať, že som vždy robila to, čo ma bavilo a patrila som k tým šťastlivcom, pre ktorých bola práca potešením. Rada pracujem s ľuďmi a pre ľudí, rada s nimi komunikujem a ešte som radšej, keď im viem pomôcť. Dlhoročná práca v knižnici mi presvedčila o tom, že môže byť knižnica perfektne vybavená, môže mať dostatok kníh, či kvalitné technické vybavenie, jednoducho bez ľudského prístupu, empatie a tzv. „človečiny“ v nej nikdy nebudete pozitívnu energiu, ktorá ju

vedie k napĺňaniu jej hlavného poslania, a to: poskytovať pomoc pri získavaní informačných zdrojov pre každého, kto o to má záujem. Je to práca s ľuďmi a pre ľudí.

Po vyhlásení konkurzu na miesto riaditeľa knižnice a splňaní stanovených podmienok som dôkladne zvažovala prihlásenie sa na konkúr. Po vyjadrení dôvery kolektívu knižnice som napokon ten krok urobila. Poznala som dobre prácu v knižnici, kolektív, ktorý v nej pracuje. Vedela som, čo nám chýba, čo potrebujeme, čo by pomohlo knižnici, aby sa ďalej mohla rozvíjať a aby mohla kvalitne poskytovať služby svojim používateľom. A dnes predkladám sumár ročného pôsobenia. K pozícii riaditeľky som sa posta-

vila ako líder kultúrno-vzdelávacej organizácie s prebraním plnej zodpovednosti za jej chod a prevádzku. Snažím sa motivať svojich kolegov, išť vlastným príkladom a zástenou pre prácu a predovšetkým vytvárať priaznivú atmosféru na pracovisku. Podporujem tvorivosť, kreativitu, nápaditosť, dávam priestor na všetky dobré nápady kolegov na skvalitnenie práce v knižnici. Som presvedčená o tom, že keď je na pracovisku dobrá pracovná klíma, má to vplyv na dobré výsledky v práci. Mám to odskúšať v praxi a funguje to.

Aký bol rok 2020 z hľadiska plnenia stanovených úloh knižnice a pandémie?

Rok 2020 bol mimoriadne náročný na zabezpečenie činnosti knižnice, na zabezpečovanie opatrení na ochranu zdravia zamestnancov a používateľov knižnice, na prípravu a realizáciu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Meniaci sa stav pandemickej situácie na Slovensku a jej vývoj k sprístupňovaniu, či uvoľňovaniu opatrení ovplyňoval celoročnú činnosť kniž-

nice. V plánovaných úlohách na rok 2020 si knižnica zadefinovala prioritné ciele zamerané na poskytovanie kvalitných knižnično-informačných služieb svojim používateľom a vytváranie atraktívneho prostredia na aktívne trávenie voľ-

(Pokračovanie na strane č. 3)

Riaditeľka Tekovskej knižnice PhDr. Vlasta Kollárová

(Dokončenie zo strany č. 1)
ného času v knižnici.

Plnenie stanovených cieľov prerošila mimoriadne zložitá situácia v súvislosti s pandémiou Covid-19, ktorá doslova paralyzovala činnosť všetkých oblastí spoločenského života na Slovensku, knižnice nevynímajúc.

Úlohy stanovené v projekte rozvoja, plnenie ťažiskových úloh, ako aj plnenie hlavných ukazovateľov činnosti knižnice mohli byť naplnené len do tej miery, do akej bolo umožnené ich plnenie. Pre odborných pracovníkov nastala nová, nepoznaná situácia, v ktorej sa striedalo sklamanie, strach s nádejou, že knižnica bude pracovať v normálnom režime. Pred knihovníkov boli postavené nové úlohy zamerané na bezpečnosť zdravia zamestnancov a návštěvníkov knižnice, úlohy smerujúce k starostlivosti o knihu, ich dezinfekcie a logistiku vytvárania karanténnych miest a opäťovné vracanie do fondu. Počas celého roka sa činnosť odvíjala od nariadení, usmernení a prijatých opatrení. Opatrosť pri

sme sa zaujímavé informácie, že máme svojich sledovateľov nielen na Slovensku, ale aj v USA, Rusku, Číne, či dokonca v Spojených arabských emirátoch. Aj napriek neposkytovaniu služieb verejnosti knihovníci pracovali ďalej za zatvorenými dverami. Plynule pokračovalo spracovávanie nových a darovaných kníh, prebiehala starostlivosť o zničené, poškodené a opotrebované knihy, realizovali sa projekty na podujatia, estetizácia prostredia, či na doplnovanie knižničného fondu. Súčasne prebiehala príprava materiálov na plánovanú edičnú činnosť knižnice, ako aj zostavovanie scenárov na plánované podujatia. Knižnica bola úspešná v dvoch projektach zameraných na vzdelávanie podujatia pre deti a mládež. Ich realizácia bola rozbehnutá, boli dohodnuté termíny so spisovateľmi, vydavateľstvami, zaujímavými ľuďmi z rôznych oblastí spoločenského života. Niektoré podujatia sme stihli zrealizovať a u mnohých sa posúvali termíny, rušili, menili, prebiehala intenzívna komunikácia s

dia nedopovedali, že ich otvorenie pre verejnosť je limitované regionálnymi Covid automatmi. Ako veľkú nevýhodu sme cítili, že neposkytujeme službu požičiavania e-kníh. Ticho sme závideli knižniciam, ktoré už túto službu zabezpečovali. V rámci prieskumovej činnosti knižnice realizovanej prostredníctvom svojej webovej stránky, mali čitatelia o túto službu veľký záujem hlavne v čase, keď nemali k dispozícii knihu v papierovej forme.

Čo nové, zaujímavé sa vám podarilo realizovať v rámci danej situácie?

Ešte v marci 2020, pred vypuknutím pandémie, sme sa zapojili do Týždňa slovenských knižníc a zorganizovali množstvo zaujímavých podujatí pre širokú čitateľskú verejnosť. S cieľom zviditeľnenia sa knižnice a nadviazania aktívnej komunikácie so širokou verejnosťou sme zorganizovali stretnutie pracovníkov knižnice s čitateľmi a priateľmi vo vynovených priestoroch oddelenia beletrie. Knižnica hľadala možnosti vzájomnej spolupráce a získaťa významného ľudí za čitateľov knižnice. Iniciovali sme stretnutie s Mládežníckym parlamentom Mesta Levice a jeho predstaviteľkou Mgr. Petrou Števkovou. Nadviazali spoluprácu s Andreou Kováčovou a aktívnymi maminami na materskej dovolenke, ktoré si našli miesto

ZÁBAVNÉ HRY S DÚHOU - detské tvorivé hry s textami a žánrami umeleckej literatúry, Mgr. Anna Medzihradská, členka Literárneho klubu DÚHA

ky, Zábavné hry s Dúhou, či cyklus tvorivých dielni zameraných na tradičné ľudové remeslá nášho regiónu a mnoho iných. S cieľom vzbudenia záujmu o literatúru a čítanie knižnice pravidelne realizuje rôzne vzdelávanie a preventívne projekty pre mladých ľudí. Mali sme v pláne zorganizovať celoslovenský seminár pre knihovníkov a pedagógov, na ktorý sme získali aj finančné prostriedky. Našim zámerom bolo venovať sa problematike čítania resp. nečítania mládeže s témou Čítanie tā (ne)baví? Žiaľ, projekt nebolo možné uskutočniť. Pre cieľové skupiny dospelých čitateľov a aktívnych seniorov sme sa snažili vytvárať atraktívne prostredie trávenia voľného času v knižnici. V letných mesiacoch sa nám na nádvorí oddelenia beletrie s podporou OZ Hlas knižnice podarilo zorganizať skvelé podujatie Staré príbehy ožívajú. Pre túto vekovú kategóriu pravidelne pripravujeme hudobné podujatia, o ktoré je mimoriadny záujem. Zorganizovali sme hudobný medailón o levickom rodákom, hudobníkovi a kapelníkovi pod názvom Gustáv Offermann, priekopník modernej tanecnej hudby a podujatie Pavol Hammel žijúca legenda slovenskej populárnej hudby. V závere roka sa aktívni seniori zúčastnili, aj keď s prísnymi opatreniami a obmedzeniami, zaujímavých tvorivých dielni, cestovateľských lajhôdok Mgr. Petra Plevu, či autorských be-

sied so súčasnými spisovateľkami Martou Fartelovou a Ivetou Havranovou.

Aké máte ciele do budúch, snáď už do slobodnejších dní?

Veríme, že čoskoro pominie situácia, ktorá nám bráni realizovať naše plány, rozvojové tendencie, že pre našich čitateľov budeme vytvárať aktívne a atraktívne prostredie knižnice, ktoré budú s nadšením navštievovať. Máme veľa plánov, nápadov, ako zdokonaľovať, inovať a hľadať nové možnosti poskytovania kvalitných knižnično-informačných služieb pre našich čitateľov a návštěvníkov.

Za rozhovor ďakuje
Monika Nemčeková
foto archív Tek. knižnice

STARÉ PRÍBEHY OŽÍVAJÚ – tradičný „Letný knižný jarmok“ v Oddelení beletrie

otváraní knižníc pre verejnosť a poskytovaní knižnično-informačných služieb v obmedzenom režime bola pre knižnicu novým fenoménom.

Čo sa dialo v knižnici po jej uzavorení pre verejnoscť?

Aj napriek tomu, že sme museli knižnicu zatvoriť a neposkytovali sme služby pre verejnosť, nebolo možné organizovať plánované podujatia, či nakúpiť dostatok kníh, predsa nás uplynulý rok posunul ďalej. Tvorili, informovali, zabávali a komunikovali s čitateľmi prostredníctvom online priestoru. Vznikali nové náplady, kreativnosť, oduševnenie a vymýšľanie. Samozrejme sme získavali spätnú väzbu od čitateľov, verejnosti, médií. Prioritným komunikačným zdrojom bola vždy aktualizovaná webová stránka, novozaložený Instagram, Facebook knižnice. Knižnica sa tiež prezentovala svojimi príspevkami aj na kanáli YouTube. Dozvedeli

pozvanými hostami, ako aj so samotným Fondom na podporu umenia, od ktorého získala finančné prostriedky na ich realizáciu.

Ako vnímali čitatelia situáciu po zatvorení knižnice?

Po zatvorení knižnice pre verejnosť sme sa presvedčili o tom, ako ľudia potrebujú knižnicu a knihy pre svoj život. Čitateľom zrelého a seniorského veku chýbala knižnica aj ako miesto sociálnych kontaktov a stretávania sa ľudí. Študujúca mládež potrebovala knihy ku skúškam a seminárnym prácam a o našich detských čitateľoch už ani nehovoríme. Ľudia nám často telefonovali, informovali sa o otvorení knižnice, študenti sa domáhali kníh potrebných na skúšku. Čitatelia nás žiadali o poskytovanie služieb, aj napriek priatým opatreniam. Dokonca som mala aj neprijemný telefonát v čase, keď média informovali, že na základe priatej vyhlášky môžu byť knižnice otvorené, ale mé-

sebarealizácie v projekte Čo dokáže mama a Materským centrum Medulienka. Spoločne sme založili pri knižnici klub rodičov KNIHoKÚT a rozbiahali aktivity pre rodičov a ich deti. V roku 2020 došlo k úspešnej spolupráci s Neziskovou organizáciou Anny Vydrovej, ktorá sídlí v Leviciach a má vo svojich cieľoch zadefinovanú podporu literárnych a kultúrnych aktivít. Z uvedenej spolupráce vznikol projekt čitateľskej podpory KROK KU KNIHE – KUK.

Najviac ohrozená bola a je realizácia dlhoročného projektu podpory čítania detí v Leviciach Čítam, čítas, čítame, ktorá je založená na systematickej práci s deťmi počas celého školského roka. Zavtorenie knižnice a následné opatrenia na realizáciu podujatí nám neumožňovali počaťať v tejto činnosti. Pre deti boli rozbehnuté zaujímavé podujatia v rámci projektu FPU ako, Zdravé čítanie, Spoznávajme knihy cez zážit-